

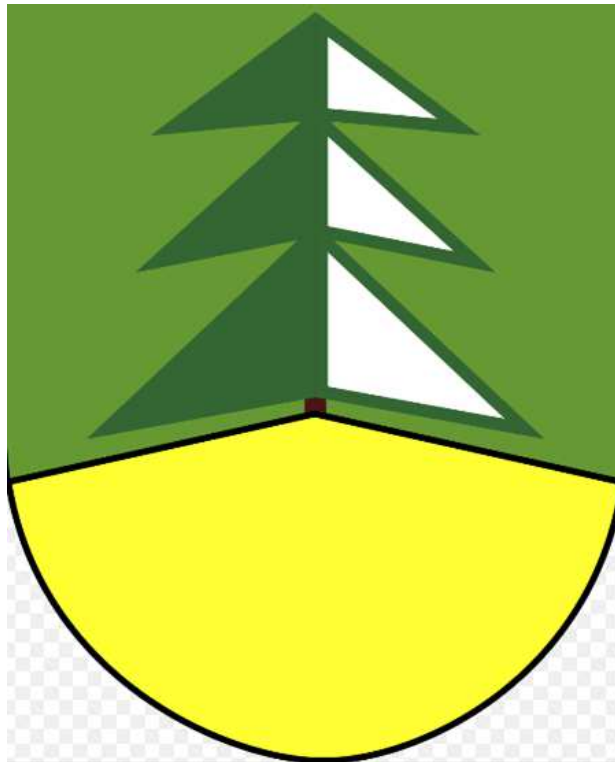

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY WALIM

GMINA WALIM
POWIAT WAŁBRZYSKI
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

ZAMAWIAJĄCY	GMINA WALIM
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING JOANNA KWASNIEWSKA

WALIM 2016

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Uproszczona diagnoza gminy z wnioskami	5
2.1. Sfera społeczna.....	5
2.2. Sfera gospodarcza	15
2.3. Sfera środowiskowa.....	18
2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	20
2.5. Sfera techniczna.....	23
3. Diagnoza poszczególnych sołectw na terenie gminy	24
3.1. Sfera społeczna.....	26
3.2. Sfera gospodarcza	31
3.3. Sfera środowiskowa.....	33
3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	34
3.5. Sfera techniczna.....	36
3.6. Podsumowanie wskaźników	36
4. Wyniki badania ankietowego	38
5. Obszar zdegradowany gminy	43
6. Obszar rewitalizacji gminy	43
7. Spis tabel	46
8. Spis rysunków	46
9. Spis wykresów.....	46

1. Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz.1777) przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do wdrożenia i prowadzenia procesu rewitalizacji stanowią zadania własne gminy. Gmina Walim przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z wytycznymi ustawy, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zgodnie z zapisami w ustawie, proces ten jest ściśle określony.

Za obszar zdegradowany można uznać obszar który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw);
2. środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska);
3. przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych);
4. technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционирование rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Natomiast za obszar rewitalizowany można uznać obszar, który cechuje się szczególną koncentracją wyżej wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20% powierzchni gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, które nie muszą posiadać wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych

zjawisk. Tak obszar zdegradowany, jak i rewitalizacji mogą stanowić to samo terytorium. Oba wyznacza Rada Gminy w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego.

Wyznaczenie w gminie zarówno obszaru zdegradowanego, jak i rewitalizacji wymaga przeprowadzenia diagnozy potwierdzającej spełnienie przez nie przesłanek określonych w art. 9 i art. 10 ustawy o rewitalizacji i wskazującej terytoria najbardziej zdegradowane pod względem społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. Diagnozę tę, stanowiącą podstawę do wyznaczenia terytoriów, które wymagają rewitalizacji w gminie Walim, prezentuje niniejszy dokument.

Ponieważ gmina Walim może ubiegać się o środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, diagnoza została opracowana w oparciu o wytyczne ustawy, jak również na podstawie:

- Wytycznych MliR w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020;
- Wytycznych programowych IZ RPO WD dotyczących zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020.

Należy ponadto nadmienić, że zgodnie z artykułem 11 ustawy o rewitalizacji, wniosek o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zawiera wskazanie granic tych obszarów wykonane na mapie w skali co najmniej 1:5000, sporządzonej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne

(Dz. U. z 2015 r. poz. 520, z późn. zm.). W związku z tym, integralną częścią niniejszej diagnozy jest map przedstawiająca obszar zdegradowany i przewidziany do rewitalizacji.

2. Uproszczona diagnoza gminy z wnioskami

Diagnoza gminy Walim została opracowana na podstawie dostępnych danych statystycznych, zgromadzonych na potrzeby niniejszego dokumentu. W celu przeprowadzenia analizy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Walim wykorzystano przede wszystkim dane Głównego Urzędu Statystycznego, co umożliwiło porównanie gminy na tle powiatu i województwa na przestrzeni lat 2009-2014. Przeprowadzona analiza obejmuje sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zaprezentowane wyniki, obrazują sytuację gminy Walim bez podziału na obszary przestrzenne oraz szczegółowych analiz problemów na nich zlokalizowanych.

2.1. Sfera społeczna

CHARAKTERYSTYKA LUDNOŚCI

Zgodnie z danymi GUS gminę Walim na koniec 2014 roku zamieszkiwały 5 662 osoby, co stanowiło 9,85% ludności powiatu wałbrzyskiego i 0,19% ludności województwa dolnośląskiego. W całym badanym okresie liczba ludności gminy Walim oscylowała na podobnym poziomie. Porównując rok 2014 z rokiem bazowym należy jednak zauważyć, że liczba ta spadła o około 0,63%.

Tabela 1. Liczba ludności na terenie Gminy Walim, powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego w latach 2009-2014

Wyszczególnienie			2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	osoba	gmina Walim	5 698	5 761	5 748	5 754	5 707	5 662
		powiat	179 526	180 209	178 776	177 604	57 834	57 492
		województwo	2 876 627	2 917 242	2 916 577	2 914 362	2 909 997	2 908 457

Źródło: Dane GUS

Ze względu na strukturę populacji gminy Walim, najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 64,4% ogólnej liczby ludności w 2014 roku. Jednak spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym niekorzystnie wpłynie na sytuację demograficzną. Malejący przyrost naturalny oraz wydłużenie życia społeczeństwa, będzie miało niewątpliwie daleko idące konsekwencje na rynku pracy.

Tabela 2. Ludność Gminy Walim w podziale na grupy społeczno – ekonomiczne w latach 2009–2014

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem							
w wieku przedprodukcyjnym	%	17,7	17,3	16,7	16,5	16,4	16,2
w wieku produkcyjnym	%	65,4	65,5	65,9	65,7	65,1	64,4
w wieku poprodukcyjnym	%	16,9	17,3	17,4	17,8	18,5	19,4

Źródło: Dane GUS

Powyższą negatywną tendencję potęguje fakt, że przyrost naturalny w latach 2009-2014 kształtował się poniżej zera (szczególnie niskie wartości przyjął w latach 2011, 2013 i 2014). Ujemne wartości tego wskaźnika, świadczą o przewadze liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych w danym roku kalendarzowym. Nieco korzystniejszą sytuację odnotowano w przypadku salda migracji, które tylko w 2013 i 2014 roku było ujemne. Jednak wyżej przedstawione zależności niepomyślnie wpływają na prognozę liczby ludności gminy Walim.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności na terenie Gminy Walim w latach 2009–2014

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
przyrost naturalny	osoba	-13	-1	-40	-10	-43	-32
saldo migracji	osoba	8	0	27	28	-2	-17

Źródło: Dane GUS

EDUKACJA

Na terenie gminy Walim funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Jugowicach;
- Zespół Szkół w Walimiu:
 - o Publiczna Szkoła Podstawowa;
 - o Publiczne Gimnazjum.

W tabelach poniżej zaprezentowano wyniki sprawdzianu szóstoklasistów z terenu gminy Walim, na tle powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego.

**Tabela 4. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach podstawowych
zlokalizowanych na terenie gminy Walim oraz w województwie dolnośląskim
w latach 2013-2015**

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Korczaka w Jugowicach	50,6%	54,3%	63,8%
Publiczna Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół im. Polskich Noblistów w Walimiu	52%	47%	60,7%
Powiat wałbrzyski	53,75%	59,25%	61,4%
Województwo dolnośląskie	59%	63,25%	66%

Źródło: Dane UG oraz OKE Wrocław

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w powyższej tabeli, uczniowie z terenu gminy Walim w każdym z analizowanych lat uzyskali gorsze wyniki, niż średnia dla województwa dolnośląskiego. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku porównania wyników osiągniętych na terenie gminy Walim ze średnimi wynikami dla powiatu wałbrzyskiego. Wyjątek stanowi rok 2015, kiedy to uczniowie ze szkoły podstawowej w Jugowicach osiągnęli lepszy wyniki niż średnia dla powiatu.

Na terenie gminy Walim funkcjonuje jedno gimnazjum. Poniższa tabela przedstawia wyniki osiągnięte przez uczniów Publicznego Gimnazjum w Walimiu w 2013, 2014 oraz 2015 roku w zestawieniu ze średnimi wynikami osiągniętymi na terenie województwa dolnośląskiego.

Tabela 5. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Publicznym Gimnazjum w Zespole Szkół im. Polskich Noblistów w Walimiu oraz w województwie dolnośląskim w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	Część humanistyczna		Część matematyczno - przyrodnicza		Część językowa – język angielski		Część językowa – język niemiecki	
	Język polski	Historia i WOS	matematyka	przedmioty przyrodnicze	Podstawowy	rozszerzony	Podstawowy	rozszerzony
2013								
Publiczne Gimnazjum w Walimiu	64,4	52,0	39,7	56,2	51,8	52,3	61,0	39,9
Województwo dolnośląskie	60,0	56,7	46,3	58,1	62,6	47,4	57,4	38,1
2014								
Publiczne Gimnazjum w Walimiu	64,0	56,7	37,9	40,2	52,9	73,7	59,9	37,5
Województwo dolnośląskie	65,6	57,7	45,7	50,9	66,3	48,5	54,0	36,9
2015								
Publiczne Gimnazjum w Walimiu	53,0	59,8	38,0	39,6	53,7	28,6	39,8	-
Województwo dolnośląskie	61,2	63,2	46,8	49,0	66,6	49,2	55,4	34,7

Źródło: UG Walim oraz OKE Wrocław

Zgodnie z danymi przedstawionymi w powyższej tabeli, uczniowie z terenu gminy Walim osiągnęli lepsze wyniki niż średnia dla województwa w 2013 i 2014 w przypadku części językowej – język angielski na poziomie rozszerzonym i w obu częściach w przypadku języka niemieckiego. Ponadto w 2013 roku uczniowie z Publicznego Gimnazjum w Walimiu przewyższyli średnią dla województwa dolnośląskiego w części humanistycznej – język polski.

OCHRONA ZDROWIA

Mieszkańcy gminy Walim mają zapewniony dostęp do podstawowych usług z zakresu opieki zdrowotnej. Na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego działają bowiem dwie przychodnie: Gminny Ośrodek Zdrowia w Walimiu oraz Ośrodek Zdrowia w Zagórzcu Śląskim, które zapewniają podstawowe usługi w zakresie opieki zdrowotnej. W Walimiu ponadto znajduje się apteka.

PROBLEMY SPOŁECZNE

Celem działań podejmowanych przez instytucje działające w zakresie szeroko pojętej pomocy społecznej jest zapewnienie warunków życia odpowiadającym godności człowieka.

Na pomoc mogą liczyć osoby cierpiące z powodu ubóstwa, bezrobocia, a także bezdomne. Pomoc społeczna przeznaczona jest także dla osób niepełnosprawnych lub przewlekle chorych. Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie gminy Walim jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu. Ośrodek pomaga rodzinom oraz osobom samotnym w trudnych sytuacjach życiowych, realizuje zadania własne i zlecone zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę gospodarstw domowych i osób w gospodarstwach domowych, objętych pomocą społeczną wg kryterium dochodowego na terenie gminy, powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego. Zgodnie z danymi GUS, na terenie gminy Walim w latach 2009-2014 liczba ta spadła o około 19,23%, co spowodowało także spadek osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg tego samego kryterium o około 31,50%. Podobny trend odnotowano także na terenie województwa. Na podstawie poniższych danych należy stwierdzić, że sytuacja materialna osób zamieszkujących obszar gminy Walim znacznie się poprawiła, co przełożyło się na spadek liczby osób i gospodarstw domowych, korzystających z pomocy GOPS.

Tabela 6. Liczba gospodarstw domowych i osób w gospodarstwach domowych, objętych pomocą społeczną wg kryterium dochodowego

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Walim						
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego - ogółem	312	293	258	250	265	252
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego- ogółem	816	719	634	601	609	559
Powiat wałbrzyski						
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego - ogółem	7 503	7 293	7 003	7 094	2 345	2 080
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego- ogółem	18 610	18 203	15 806	15 863	5 414	4 632
Województwo dolnośląskie						
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego - ogółem	87 337	84 563	78 956	77 962	81 147	75 782
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z	214 009	202 850	186 211	179 284	184 509	167 461

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
pomocy społecznej wg kryterium dochodowego- ogółem						

Źródło: Dane GUS

Pomimo poprawy sytuacji materialnej, nadal wiele osób z przedmiotowego terenu potrzebuje pomocy, o czym świadczą dane przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 7. Pomoc społeczna w Gminie Walim w 2015 roku

Wyszczególnienie	Gmina Walim
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	254
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	246
Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	325
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: ubóstwa	193
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: niepełnosprawności	99
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: bezrobocia	132
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	70
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: alkoholizmu	28
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: narkomanii	0
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: przemocy w rodzinie	4

Źródło: Dane GOPS w Walimiu

Zgodnie z danymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Walimiu, ogólna liczba gospodarstw domowych, korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku kształtowała się na poziomie 246. Tym samym GOPS zasięgiem swej pomocy objął 254 podopiecznych, co stanowiło około 4,60% ludności gminy Walim. Najwięcej osób zostało objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa oraz bezrobocia, odpowiednio 76% i 52%. W dalszej kolejności znaleźli się beneficjenci pomocy społecznej, dla których podstawą udzielenia wsparcia była niepełnosprawność (39%), długotrwała lub ciężka choroba (28%) oraz występowanie przemocy w rodzinie (2%).

Oprócz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, istotne znaczenie dla osób borykających się z problemami społecznymi ma działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Poniższa tabela przedstawia dane, charakteryzujące jej działalność na obszarze całej gminy Walim w 2015 roku.

Tabela 8. Zakres pomocy udzielonej przez GKRPA w 2015 roku

Wyszczególnienie	Gmina Walim
Liczba udzielonych porad psychologicznych	147
Liczba osób zgłoszonych na Komisję	25
Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie	15

Wyszczególnienie	Gmina Walim
Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie	4
Liczba dzieci korzystających z programów profilaktycznych w szkołach	457
Liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku	34

Źródło: Dane GKRPA

RYNEK PRACY

Do końca 2012 roku sytuacja na rynku pracy w analizowanym obszarze nie była korzystna. W gminie Walim odnotowano 526 osób bez pracy, co stanowiło 13,9% liczby ludności w wieku produkcyjnym. Sytuacja poprawiła się od 2013 roku. Ostatecznie w 2014 roku bezrobocie w gminie w porównaniu z rokiem 2012 spadło o 142 osoby, a udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym spadł do poziomu 10,5%. Korzystną zmianę na rynku pracy odnotowano również w powiecie wałbrzyskim i w województwie dolnośląskim, gdzie liczba osób bez pracy uległa znacznemu zmniejszeniu. Zauważyć jednak można, że w badanym okresie liczba bezrobotnych kobiet przewyższała liczbę bezrobotnych mężczyzn na całym analizowanym obszarze.

Analizując wskaźnik pracujących na 1000 ludności należy zauważyć, że sytuacja na terenie gminy Walim kształtuje się znacznie mniej korzystnie, niż w przypadku powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego. Liczba osób pracujących na 1000 ludności jest o 48% niższa niż w powiecie oraz ponad trzykrotnie niższa niż średnia dla województwa.

Tabela 9. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Walim na tle powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego w latach 2009–2014

Wyszczególnienie			2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni zarejestrowani wg płci								
ogółem	osoba	gmina Walim	589	531	500	526	461	384
		powiat	12 286	11 511	11 469	12 517	4 339	3 577
		województwo	146 260	150 282	143 575	157 369	153 558	121 562
mężczyźni	osoba	gmina Walim	271	262	235	252	219	178
		powiat	5 674	5 413	5 414	6 029	2 231	1 794
		województwo	71 941	72 582	67 200	77 092	75 764	59 044
kobiety	osoba	gmina Walim	318	269	265	274	242	206
		powiat	6 612	6 098	6 055	6 488	2 108	1 783
		województwo	74 319	77 700	76 375	80 277	77 794	62 518
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci								
ogółem	%	gmina Walim	15,8	14,1	13,2	13,9	12,4	10,5
		powiat	10,5	9,8	9,9	11,0	11,7	9,8
		województwo	7,7	7,8	7,5	8,3	8,2	6,6

Wyszczególnienie			2009	2010	2011	2012	2013	2014
mężczyźni	%	gmina Walim	13,8	14,1	13,2	13,9	12,4	10,5
		powiat	9,4	8,8	8,9	10,0	11,2	9,1
		województwo	7,3	7,2	6,7	7,8	7,7	6,0
kobiety	%	gmina Walim	18,1	15,4	15,2	15,8	14,2	12,3
		powiat	11,8	10,9	11,1	12,1	12,2	10,5
		województwo	8,1	8,5	8,5	9,0	8,8	7,2
Pracujący na 1000 ludności								
ogółem	osoba	gmina Walim	79	78	76	72	74	77
		powiat	202	200	199	196	104	114
		województwo	240	240	241	239	244	251

Źródło: Dane GUS

PRZESTĘPCZOŚĆ

O bezpieczeństwo na terenie gminy Walim dbają funkcjonariusze Komisariatu Policji w Głuszycy oraz Komisariat Policji II w Wałbrzychu (w zakresie sołectwa Dzieńmorowice). Poniższa tabela przedstawia dane charakteryzujące sferę bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Walim.

Tabela 10. Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Walim

Wyszczególnienie	Gmina Walim
Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	242
Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	95
Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	96
Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	8
Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	8
Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	29
Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	11
Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	3
Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	6

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Głuszycy oraz Komisariat Policji II w Wałbrzychu

KULTURA I SZTUKA

Podmiotem realizującym zadania związane z upowszechnianiem kultury i sztuki w gminie Walim jest przede wszystkim Centrum Kultury i Turystyki (CKiT), ale także Gminna Biblioteka Publiczna.

Zgodnie ze statutem Centrum Kultury i Turystyki, celem jego działania jest m.in.

- zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych mieszkańców Gminy Walim,
- upowszechnianie i promocja kultury lokalnej;
- organizowanie różnorodnych form animacji, edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę;
- organizacja imprez artystycznych, rozrywkowych i turystycznych;
- prowadzenie kursów komputerowych i kursów języków obcych;
- koordynacja działalności na terenie gminy w zakresie organizacji imprez kulturalnych i turystycznych;

Należy zaznaczyć, że CKiT realizuje swoje zadania bezpośrednio w swojej siedzibie oraz za pośrednictwem jednostek zlokalizowanych w:

- Wiejskim Domu Kultury w Dzieńmorowicach,
- Świetlicy Wiejskiej w Olszyńcu,
- Świetlicy Wiejskiej w Jugowicach,
- Świetlicy Wiejskiej w Niedźwiedzicy,
- Świetlicy - Klubie Strażaka w Zagórzcu Śląskim,
- Sztolniach Walimskich,
- Zamku Grodno w Zagórzcu Śląskim.

SPORT I REKREACJA

Podmiotem realizującym zadania z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji jest Centrum Sportu i Rekreacji w Walimiu. Zgodnie ze Statutem Instytucji, do jej zadań należy m.in.:

- organizowanie masowych imprez sportowych i rekreacyjnych,
- propagowanie edukacji w zakresie wychowania fizycznego,
- zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie aktywnego wypoczynku i rekreacji,
- administrowanie obiektami sportowymi i rekreacyjnymi,

Działalność sportowo – rekreacyjną gmina Walim prowadzi w oparciu o bazę, na którą składają się: hala sportowa, boisko ORLIK 2012, siłownia, boiska sportowe, place zabaw, trasy pieszo-rowerowe.

Istotne znaczenie dla sportu i rekreacji mają także organizacje działające na terenie gminy, wśród których należy wskazać przede wszystkim:

- Uczniowski Klub Sportowy ORLIK;

- UKS VOLLEYBALL TEAM WALIM;
- Stowarzyszenia Strefa MTB Sudety.

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji społecznej gminy Walim, zidentyfikowano następujące, najważniejsze problemy:

- zjawisko „starzenia się społeczeństwa” – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym;
- wyludnianie się gminy spowodowane ujemnym przyrostem naturalnym i niekorzystnym saldem migracji;
- wysoki poziom bezrobocia, zwłaszcza wśród kobiet;
- wysoki udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, szczególnie ze względu na ubóstwo i bezrobocie.

2.2. Sfera gospodarcza

PODMIOTY GOSPODARCZE

Według danych GUS na terenie gminy Walim w 2014 roku zarejestrowanych było 630 podmiotów gospodarczych, z czego ok. 84% stanowiły podmioty sektora prywatnego. W porównaniu do roku 2009, liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o około 4,5%. Tendencje te są zgodne, z danymi charakteryzującymi województwo dolnośląskie, gdzie liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni analizowanych lat wzrosła o około 11%.

Tabela 11. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Walim, powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
gmina	podmioty gospodarki narodowej ogółem	571	603	580	604	620	630
powiat		19 687	20 404	19 828	20 182	6 259	6 238
województwo		316 811	331 247	327 625	336 928	347 561	351 121

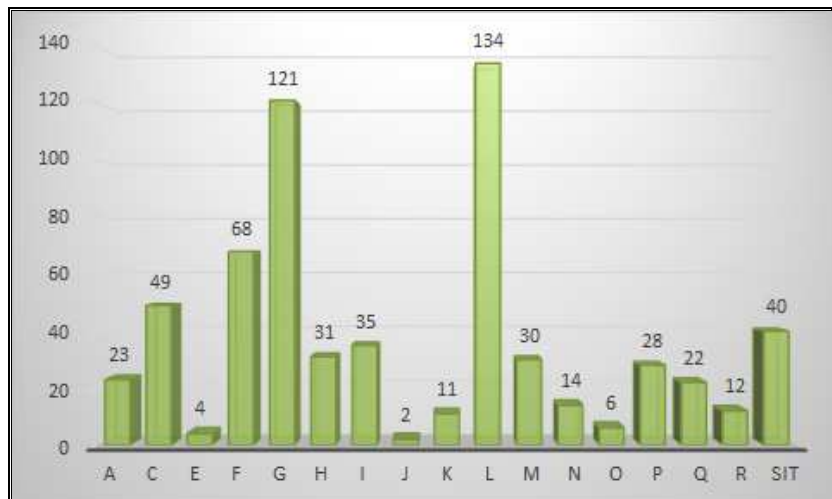
Źródło: Dane GUS

Pomimo korzystnych tendencji występujących w sferze gospodarczej, należy wskazać, że liczba zakładów pracy na terenie gminy Walim nie jest wystarczająca, co zmusza mieszkańców, przede wszystkim młodych ludzi, do poszukiwania pracy w większych miejscowościach i miastach, a także zagranicą. Ma to swoje odzwierciedlenie przede wszystkim w saldzie migracji, ale także w ujemnym przyroście naturalnym i bezpośrednio wpływa na niekorzystne prognozy liczby ludności w kolejnych latach.

Biorąc pod uwagę liczbę przedsiębiorców w sektorze prywatnym według sekcji PKD 2007 funkcjonujących na terenie gminy Walim można zauważyć, że największa ilość podmiotów działała w sekcji L – w 2014 były to 134 podmioty. Na drugim miejscu znalazły się podmioty

z sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, których w 2014 roku funkcjonowało 121. W dalszej kolejności odnotowano podmioty zajmujące się budownictwem oraz pozostałą działalnością usługową.

Wykres 1. Podmioty wg sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Walim w 2014 roku

Źródło: Dane GUS

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S i T	Pozostała działalność usługowa, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Źródło: Dane GUS

TURYSTYKA

Na sytuację gospodarczą gminy wpływa także baza turystyczna. Gmina Walim położona jest w Środkowych Sudetach, u podnóża Gór Sowich, w malowniczej dolinie rzeki Walimki. Najwyżej położony teren gminy znajduje się pod Szczytem Wielkiej Sowy – 1015 m. n.p.m. Atrakcyjne walory przyrodnicze, a także bogata historia przyciągają na teren gminy turystów. Wśród najważniejszych zabytków, znajdujących się na terenie gminy, należy wymienić Zamek Grodno w Zagórzu Śląskim z XIII wieku, w którym obecnie znajduje się muzeum oraz Sztolnie Walimskie. Turystów na teren przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego przyciągają także wyciągi narciarskie.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat turystycznych obiektów noclegowych oraz liczby turystów odwiedzających gminę Walim, powiat wałbrzyski i województwo dolnośląskie. Zgodnie z danymi GUS, od 2009 na terenie gminy Walim ponad trzykrotnie wzrosła liczba całorocznych obiektów, tym samym czasie prawie dwukrotnie wzrosła liczba oferowanych miejsc noclegowych. W nawiązaniu do tego, na przestrzeni lat 2009-2014 o około 35% zwiększyła się liczba turystów, odwiedzających gminę Walim. Podobne tendencje zaobserwowano na terenie powiatu i województwa, gdzie na przestrzeni lat 2009-2014:

- o liczba turystów na terenie województwa dolnośląskiego wzrosła o 34%, natomiast na terenie powiatu wałbrzyskiego odnotowano wzrost w wysokości 2%;
- o liczba całorocznych obiektów na terenie województwa wzrosła o około 29%, natomiast na terenie powiatu odnotowano zwiększenie się tej liczby o około 86%;
- o liczba całorocznych miejsc noclegowych na obszarze województwa dolnośląskiego zwiększyła się o 23%, natomiast na terenie powiatu wałbrzyskiego wzrost ten oscylował w granicach 67%.

Tabela 12. Turystyczne obiekty noclegowe na terenie gminy Walim, powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego w latach 2009–2014

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Walim							
obiekty całoroczne VII	ob.	4	3	4	13	13	13
miejsca noclegowe całoroczne VII	msc.	233	180	198	420	415	456
turyści ogółem I-XII	osoba	9 083	10 684	8 702	10 474	10 178	12 300
Powiat wałbrzyski							
obiekty całoroczne VII	ob.	21	23	23	47	37	39
miejsca noclegowe całoroczne VII	msc.	1 048	1 142	1 114	2 160	1 613	1 745
turyści ogółem I-XII	osoba	42 010	48 805	48 129	60 835	33 889	42 802

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Województwo dolnośląskie							
obiekty całoroczne VII	ob.	665	678	650	890	857	859
miejsca noclegowe całoroczne VII	msc.	46 118	45 268	46 108	54 684	54 483	56 764
turyści ogółem I-XII	osoba	1 802 421	1 895 540	2 026 726	2 186 248	2 195 284	2 416 382

Źródło: Dane GUS

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji gospodarczej gminy Walim, należy wysnuć następujące wnioski:

- Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy;
- Migracje mieszkańców w poszukiwaniu pracy poza obszarem gminy Walim;
- Coraz lepiej wykorzystywany potencjał turystyczny gminy.

2.3. Sfera środowiskowa

Obszar Gminy Walim cechuje się urozmaiconą rzeźbą terenu i dużym zróżnicowaniem wysokości. Najwyższy punkt znajduje się na wysokości około 975m n.p.m., najniższy to dno doliny Bystrzycy poniżej zapory wodnej Jeziora Bystrzyckiego, położone na wysokości około 310 m n.p.m. Pod względem budowy geologicznej obszar Gminy Walim położony jest w obrębie jednostki strukturalnej Sudetów – bloku sowiogóskiego. Obszar przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego należy w całości do zlewni Bystrzycy. W granicach gminy nie ma naturalnych zbiorników wodnych, natomiast znajduje się tu duży sztuczny zbiornik – Jezioro Bystrzyckie na Bystrzycy. Pozostałe zbiorniki sztuczne to niewielkie stawy hodowlane i zalane wodą wyrobisko dawnej kopalni gliny w Zagórzcu Śląskim.

Z form ochrony przyrody, występują tutaj:

- rezerwat „Góra Choina”, powołany dla ochrony walorów krajobrazowych i porastających zamkowe wzgórza zbiorowisk leśnych;
- Park Krajobrazowy Gór Sowich, który swoim zasięgiem obejmuje centralną i jednocześnie najwyższą część Sudetów Środkowych z masywem Wielkiej Sowy.
- Obszar NATURA 2000 „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich”.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Walim na lata 2012-2020

W związku z tym, że obszar gminy należy w całości do zlewni Bystrzycy, poniżej zaprezentowano ocenę czystości tej rzeki, która na terenie gminy Walim charakteryzowała się złym stanem.

Tabela 13. Wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego JCWP na terenie gminy Walim

L.p.	Nazwa ocenianej JCWP	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	Czy JCWP występuje na obszarze chronionym? (TAK/NIE)	Czy we wszystkich ppk monitoringu obszarów chronionych stwierdzono dobry stan? (TAK/NIE/ NIE DOTYCZY)	STAN
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
47.	Bysztzyca od źródła do Walimki	Bysztzyca – powyżej oczyszczalni Jugowice	I	I	I		MAKSYMALNY		TAK	NIE	ZŁY
		Złota Woda – m. Lomnica									
48.	Bysztzyca od Walimki do Pilawy	Bysztzyca – poniżej Świdnicy i powyżej Pilawy	III	I	PPG		UMIARKOWANY		TAK	NIE	ZŁY
		Zbiornik Lubachów – stanowisko 1									

Źródło: WIOŚ

Gmina Walim wchodzi w skład Aglomeracji Wałbrzyskiej, dla której opracowano „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla 15 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej”. Największym problemem w skali Aglomeracji Wałbrzyskiej pozostaje wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym, zarówno PM10, jak i PM2,5 oraz benzo(a)pirenem. Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków i utrudnione warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń (szczególnie w kotlinach). Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych.

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla 15 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej

Poniżej zaprezentowano obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych B(a)P na terenie Gminy Walim w 2011 r.

Tabela 14. Obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀, tlenku węgla oraz poziomów docelowych B(a)P i ozonu w strefie dolnośląskiej w 2011 r.

Nr	Kod	Lokalizacja obszaru	Charakter	Emisja łączna w obszarze [Mg/rok]	Powierzchnia obszaru przekroczeń [km ²] / liczba ludności / wartość z obliczeń [µg/m ³] / wartość z pomiaru [µg/m ³]
Obszary z przekroczonym poziomem docelowym B(a)P rok					
1	Ds11sDsB(a)Pa01	Gminy: Świdnica, Kamienna Góra, Lubawka, Czarny Bór, Stare Bogaczowice, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Jedlina-Zdrój, Szczawno-Zdrój, Głuszycza, Mieroszów, Walim Miasta: Świebodzice, Kamienna Góra, Lubawka	rolniczy i miejski	2,3662	8378,9 / 1186 tys. / 8,59 / 4,97
5	Ds11sDsB(a)Pa33	Gmina Walim	rolniczy	0,0041	5,5 / 384 / 1,67 / -
7	Ds11sDsB(a)Pa55	Walim	rolniczy	0,0005	2,0 / 139 / 1,1 / -

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla 15 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji środowiskowej zidentyfikowano następujące problemy w tym zakresie:

- Zły stan wód powierzchniowych na terenie gminy;
- Zły stan jakości powietrza.

2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

SIEĆ KOMUNIKACYJNA

Sieć drogową gminy Walim tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe i drogi gminne. Prze teren Gminy przebiega także obecnie nieeksploatowana i zaniedbana linia kolejowa (linia bystrzycka 285). Drogi gminne zarządzane są przez samorząd gminy Walim, do którego obowiązków należą przede wszystkim planowanie, budowa dróg i mostów, modernizacja i ochrona dróg gminnych. Należy zauważyć, że drogi te w ostatnim czasie uległy znacznie poprawie, dzięki realizacji szeregu inwestycji. Nieco gorzej przedstawia się sytuacja w przypadku dróg powiatowych i wojewódzkich.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Walim na lata 2012-2020

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA ORAZ ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

Problemem występującym na terenie Gminy, jest niewystarczająco rozbudowana sieć wodociągowo-kanalizacyjna. Aktualnie długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosi około 20,3 km, natomiast sieci wodociągowej 26 km. Miejscowości takie jak: Glinno, Michałkowa, Rzeczką i Niedźwiedzica nie posiadają tego rodzaju infrastruktury w ogóle. Warto podkreślić, że na terenie gminy Walim zlokalizowane są ujęcia wody pitnej (Walim, Rzeczką) oraz dwie oczyszczalnie ścieków (Jugowice i Dziećmorowice).

Nieco odmiennie przedstawia się infrastruktura gazowa. Łączna długość sieci gazowej, zgodnie z danymi GUS w 2015 roku wynosiła ponad 42 km. Na terenie gminy było razem 1 134 odbiorców gazu, którzy zużyli około 343 m³ tego surowca.

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje na temat wyposażenia gminy Walim w sieci: wodociągową, kanalizacyjną i gazową.

Tabela 15. Wyposażenie Gminy Walim w sieć wodno – kanalizacyjną oraz gazociąg w latach 2009–2014

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wodociągi							
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	26	26	26	26	26	26
zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	m ³	0	0	0	0	0	0
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	m ³	17	16	16	15	15	14
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	17	16	16	15	15	14
Kanalizacja							
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	16	16	16	16	16	20
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	241	244	251	254	254	262
ścieki odprowadzone	dam ³	81	74	75	68	68	68
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	2 027	2 055	2 068	2 081	2 064	2 098
Sieć gazowa							
długość czynnej sieci ogółem w m	m	38 104	38 451	40 178	42 280	42 475	42 484
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	12 792	12 792	12 792	12 791	12 783	12 783
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	25 312	25 659	27 386	29 489	29 692	29 701
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	-	-	-	-	-	495
zużycie gazu w MWh	MWh	-	-	-	-	-	3 765
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	tys.m ³	197	233	183	234	231	149
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	MWh	-	-	-	-	-	1 632
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	3 596	3 620	3 606	3 600	3 561	3 512

Źródło: Dane GUS

Dla porównania w tabeli poniżej przedstawiono procent osób korzystających z poszczególnych instalacji w ogóle ludności na terenie gminy Walim, powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego. W przypadku sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wskaźnik ten dla gminy jest znacznie niższy niż dla powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego. W 2014 roku niniejsza wartość dla gminy wynosiła 66,7%, a w przypadku powiatu i województwa kształtowała się powyżej 90%. Podobnie sytuacja wyglądała w przypadku sieci kanalizacyjnej, gdy w 2014 roku z tego rodzaju infrastruktury na terenie gminy Walim korzystało tylko nieco ponad 37% ogółu ludności, podczas gdy na terenie powiatu wartość ta kształtowała się w okolicy 55%, a w przypadku województwa wynosiła 75%. Znacznie lepiej prezentuje się gmina Walim w przypadku sieci gazowej. W 2014 procent osób korzystających z tego rodzaju instalacji oscylował w granicach 62%, i była to wartość porównywalna z danymi charakteryzującymi powiat wałbrzyski i województwo dolnośląskie (odpowiednio 58,2% i 61,4%).

Tabela 16. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w gminie Walim, powiecie wałbrzyskim oraz województwie dolnośląskim

Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014
gmina	wodociąg	66,3	66,3	66,3	66,3	66,6	66,7
	kanalizacja	35,6	35,7	36	36,2	36,2	37,1
	gaz	63,1	62,8	62,7	62,6	62,4	62
powiat	wodociąg	94,4	94,8	94,8	94,9	89,5	91,2
	kanalizacja	64,4	64,7	65,1	65,6	42	54,9
	gaz	79,3	79,8	79,6	81,8	58,4	58,2
województwo	wodociąg	91,5	91,5	91,6	91,9	92,1	94,8
	kanalizacja	67,9	68,1	69,3	70,1	70,8	75
	gaz	63,1	62,8	62,7	61,8	61,7	61,4

Źródło: Dane GUS

ENERGIA ELEKTRYCZNA

Obecny system zaopatrywania mieszkańców w energię elektryczną w pełni pokrywa ich zapotrzebowanie. Energia elektryczna rozprowadzana do odbiorców poprzez rozdzielczą sieć napowietrznych i kablowych napięć.

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji przestrzenno - funkcjonalnej zidentyfikowano następujące problemy w tym zakresie:

- Zły stan niektórych dróg zlokalizowanych na terenie gminy;

- Niedostateczne zwodociągowanie i skanalizowanie terenów gminy.

2.5. Sfera techniczna

ENERGIA CIEPLNA

Podstawową zabudowę na terenie gminy stanowią domy jednorodzinne wolnostojące, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla. Zdecentralizowany system ciepłowniczy oparty o tradycyjne kotłownie na paliwa stałe (węgiel, miał węglowy, koks) powoduje zjawisko tzw. „niskiej emisji”, która negatywnie wpływa na jakość powietrza na terenie gminy oraz na zdrowie mieszkańców. Niewątpliwym problemem jest także nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Zjawisko to pogłębia fakt, że duża część budynków zlokalizowanych na terenie gminy nie została poddana termomodernizacji, co przekłada się na ilość zużywanego paliwa na cele grzewcze oraz ilość gazów i pyłów emitowanych do powietrza.

Intensywność zjawiska niskiej emisji wynika również z ilości wykorzystywanej energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Na terenie gminy funkcjonują instalacje odnawialnych źródeł energii, jednak ich liczba jest niewystarczająca.

Trzeba również zwrócić uwagę na fakt, że na terenie gminy Walim występuje wiele obiektów poniemieckich oraz po byłych zakładach Inniarskich. Ze względu na swoją bogatą historią na terenie gminy zlokalizowanych jest również wiele obiektów zabytkowych. Duża część z nich znajduje się w bardzo złym stanie technicznym.

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji technicznej zidentyfikowano następujące problemy w tym zakresie:

- Problem występowania „niskiej emisji”;
- Niedostateczny stan termomodernizacji budynków;
- Niedostateczne wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
- Zły stan obiektów zlokalizowanych na terenie gminy.

3. Diagnoza poszczególnych sołectw na terenie gminy

Analiza problemów występujących na terenie poszczególnych sołectw wyznaczonych na terenie gminy Walim została przeprowadzona na podstawie dostępnych danych statystycznych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i techniczno-infrastrukturalnej. Do analizy wykorzystano przede wszystkim dane Urzędu Gminy w Walimiu, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W każdej ze sfer przeanalizowano zestaw wskaźników, porównując wartości średnie, charakterystyczne dla poszczególnych jednostek osadniczych i zestawiając je z przeciętnymi wartościami dla gminy Walim. Na tej podstawie stwierdzono, w których sołectwach występuje koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Sołectwo w którym odnotowano gorsze wartości dla wszystkich analizowanych wskaźników w sferze społecznej, a ponadto odnotowano również wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy w przynajmniej jednym z pozostałych obszarów (w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej) zostało wyznaczone jako obszar zdegradowany.

Poniżej przedstawiono podział gminy Walim na sołectwa.

Rysunek 1. Podział gminy Walim na sołectwa

Źródło: Opracowanie własne

3.1. Sfera społeczna

CHARAKTERYSTYKA LUDNOŚCI

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Walimiu, niniejsza jednostka samorządu terytorialnego liczyła na koniec 2015 roku 5 520 mieszkańców. Poniższa tabela prezentuje liczbę ludności w poszczególnych sołectwach na terenie gminy. Największa liczba ludności zamieszkuje sołectw Walim – około 44,5% oraz Dziećmorowice – około 21,1% ogółu mieszkańców gminy.

Tabela 17. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Walim, z uwzględnieniem poszczególnych grup wiekowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców ogółem
Glinno	36	116	42	194
Jugowice	122	385	100	607
Dziećmorowice	203	779	180	1 162
Michałkowa	11	104	15	130
Niedźwiedzica	51	158	18	227
Olszyniec	36	131	25	192
Rzeczka	23	95	16	134
Walim	428	1 551	479	2 458
Zagórze Śląskie	79	277	60	416
RAZEM GMINA	989	3 596	935	5 520

Źródło: Dane UG Walim

Ze względu na strukturę populacji gminy Walim, najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym – około 65% ogólnej liczby ludności w 2015 roku. Następną grupą pod względem udział w ogólnej liczbie ludności były osoby w wieku przedprodukcyjnym (około 17,9%), jednak ich liczba nieznacznie przewyższała liczbę osób w wieku poprodukcyjnym (około 16,9%). Ogólny spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym na terenie Gminy Walim, niekorzystnie wpłynie na sytuację demograficzną. Powyższe tendencje świadczą o starzeniu się społeczeństwa na przedmiotowym obszarze.

Na podstawie powyższych danych przeanalizowano sytuację na terenie sołectw, zestawiając średnie charakteryzujące poszczególne jednostki osadnicze z wartością przeciętną dla gminy Walim.

Tabela 18. Wskaźniki społeczne – grupy ekonomiczne ludności

WYSZCZEGÓLNIENIE	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Glinno	21,65%	18,56%	36,21%
Jugowice	16,47%	20,10%	25,97%
Dzieńmorowice	15,49%	17,47%	23,11%
Michałkowa	11,54%	8,46%	14,42%
Niedźwiedzica	7,93%	22,47%	11,39%
Olszyniec	13,02%	18,75%	19,08%
Rzeczka	11,94%	17,16%	16,84%
Walim	19,49%	17,41%	30,88%
Zagórze Śląskie	14,42%	18,99%	21,66%
Średnia dla gminy	16,94%	17,92%	26,00%

Legenda:

wartość gorsza niż średnia dla gminy	wartość lepsza niż średnia dla gminy
--------------------------------------	--------------------------------------

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa tabela przedstawia wskaźniki społeczne, opierające się na udziale grup ekonomicznych w poszczególnych sołectwach. Kolorem czerwonym zaznaczono wartości, które są mniej korzystne niż średnia wartość dla gminy, natomiast kolorem zielonym zaznaczono te wskaźniki, które przyjmują lepsze wyniki niż przeciętna wartość dla gminy.

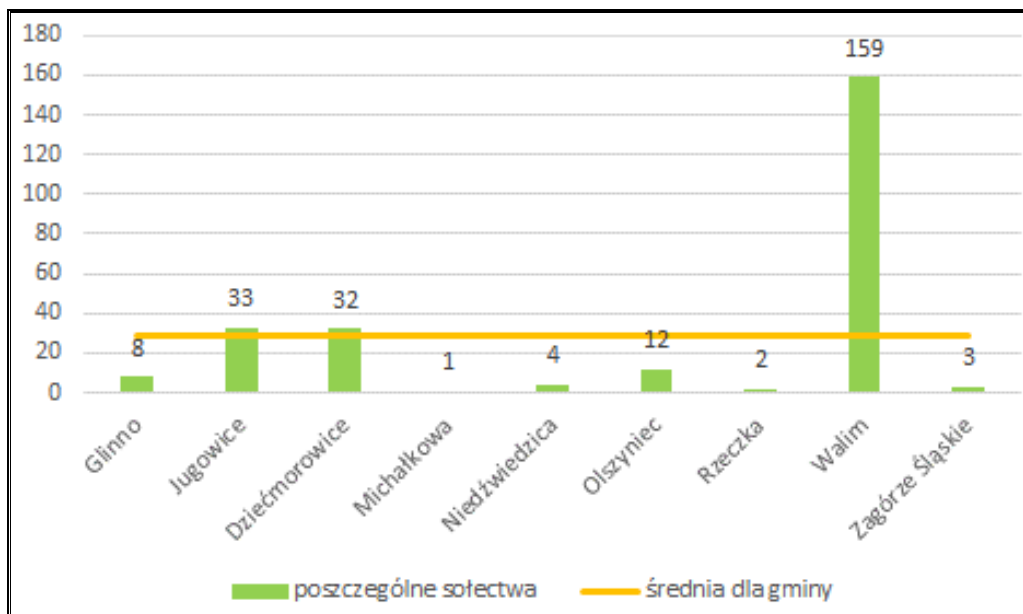
Biorąc pod uwagę udział poszczególnych grup wiekowych, najgorzej przedstawia się sytuacja w sołectwie Walim, gdzie wszystkie z analizowanych wskaźników przyjmowały wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy. Najlepszą sytuację demograficzną odnotowano na terenie sołectwa Niedźwiedzica, Olszyniec i Zagórze Śląskie.

PROBLEMY SPOŁECZNE

Poniższa tabela przedstawia dane charakteryzujące problemy społeczne w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Walim. Ogólna liczba osób korzystających z pomocy społecznej na koniec 2015 roku wynosiła 254, co przełożyło się na 246 gospodarstw domowych, korzystających z pomocy społecznej. Wśród ogólnej liczby beneficjentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, największy udział stanowili mieszkańcy Walimia (159 osób, co stanowiło około 62,6% ogólnej liczby podopiecznych GOPS). Należy wskazać, że wartość ta prawie pięciokrotnie przewyższa liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w następujących w kolejności sołectwach, gdzie odnotowano liczbę beneficjentów pomocy społecznej powyżej

średniej dla gminy (Jugowice i Dziećmorowice). Zależności w tym względzie dobrze obrazuje poniższy wykres, gdzie wyraźnie widać, że beneficjenci GOPS z Walimia znacznie przewyższają swą liczbą, beneficjentów pomocy społecznej z innych sołectw.

Wykres 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Walim

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 19. Problemy społeczne w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Walim

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie	Liczba dzieci korzystających z programów profilaktycznych w szkołach
Glinno	8	6	20	4	1	3	1	0	0	17
Jugowice	33	33	42	26	11	17	4	1	0	56
Dzieńmorowice	32	31	59	25	18	18	8	4	0	91
Michałkowa	1	1	5	1	1	1	1	0	0	8
Niedźwiedzica	4	4	23	3	3	2	2	0	1	25
Olszyniec	12	12	17	9	8	6	6	2	0	34
Rzeczka	2	1	7	1	1	0	0	0	0	8
Walim	159	155	141	122	53	83	48	21	3	192
Zagórze Śląskie	3	3	11	2	3	2	0	0	0	26
RAZEM GMINA	254	246	325	193	99	132	70	28	4	457

Źródło: Dane GOPS

Na podstawie powyższych danych przeanalizowano sytuację na terenie sołectw, zestawiając średnie charakteryzujące poszczególne jednostki osadnicze z wartością przeciętną dla gminy Walim.

Tabela 20. Wskaźniki społeczne – beneficjenci pomocy społecznej

WYSZCZEGÓLNIENIE	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze
Glinno	4,12%	55,56%	2,06%	0,52%	1,55%	0,52%	0,00%	0,00%
Jugowice	5,44%	34,43%	4,28%	1,81%	2,80%	0,66%	0,16%	0,00%
Dzieńmorowice	2,75%	29,06%	2,15%	1,55%	1,55%	0,69%	0,34%	0,00%
Michałkowa	0,77%	45,45%	0,77%	0,77%	0,77%	0,77%	0,00%	0,00%
Niedźwiedzica	1,76%	45,10%	1,32%	1,32%	0,88%	0,88%	0,00%	0,44%
Olszyniec	6,25%	47,22%	4,69%	4,17%	3,13%	3,13%	1,04%	0,00%
Rzeczka	1,49%	30,43%	0,75%	0,75%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Walim	6,47%	32,94%	4,96%	2,16%	3,38%	1,95%	0,85%	0,12%
Zagórze Śląskie	0,72%	13,92%	0,48%	0,72%	0,48%	0,00%	0,00%	0,00%
Średnia dla gminy	4,60%	32,86%	3,50%	1,79%	2,39%	1,27%	0,51%	0,07%

Legenda:

wartość gorsza niż średnia dla gminy	wartość lepsza niż średnia dla gminy
--------------------------------------	--------------------------------------

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa tabela przedstawia wskaźniki społeczne, opierające się na liczbie beneficjentów pomocy społecznej w poszczególnych kategoriach oraz w podziale na sołectwa. Biorąc pod uwagę sferę pomocy społecznej, najgorzej przedstawia się sytuacja w sołectwie Walim, gdzie z ośmiu wziętych pod uwagę wskaźników, wszystkie przyjmują wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy. Nieco lepiej prezentuje się sołectwo Olszyniec, gdzie siedem z ośmiu wskaźników przyjęło wartości gorsze niż przeciętny wynik dla gminy (lepiej wypadł wskaźnik *udziału osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze*, który przyjął wartość 0,00%). Najlepiej, biorąc pod uwagę wskaźniki społeczne w zakresie pomocy społecznej prezentują się sołectwa Dziećmorowice oraz Zagórze Śląskie, gdzie wszystkie analizowane wskaźniki przyjęły wartości lepsze niż przeciętny wynik dla całej gminy, co zadecydowało o ich zaznaczeniu kolorem zielonym.

3.2. Sfera gospodarcza

PODMIOTY GOSPODARCZE

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych, funkcjonujących na terenie gminy Walim w podziale na sołectwa w latach 2009-2014. Największa liczba podmiotów gospodarczych działała w 2014 roku na terenie sołectw Walim oraz Dziećmorowice. Tylko te sołectwa osiągnęły liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych powyżej średniej dla gminy, co obrazuje poniższy wykres.

Analizując natomiast dynamikę zmian liczby podmiotów gospodarczych na terenie poszczególnych sołectwa, należy zauważyć, że największy wzrost odnotowano w przypadku sołectwa Michałkowa, gdzie porównując rok 2014 z rokiem bazowym otrzymamy wzrost liczby podmiotów gospodarczych o około 67%. Natomiast najgorzej sytuacja pod tym względem kształtowała się na terenie sołectwa Rzeczka, gdzie odnotowano spadek podmiotów prowadzących działalność gospodarczą o około 7%.

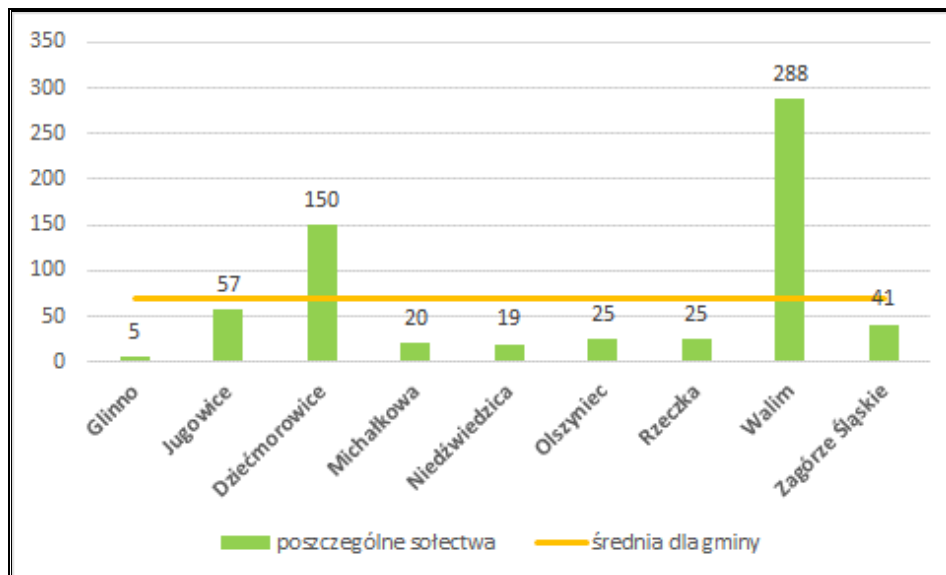
Tabela 21. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Walim w podziale na sołectwa w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Glinno	8	5	5	4	5	5
Jugowice	55	63	56	57	59	57
Dziećmorowice	136	146	143	149	147	150
Michałkowa	12	15	16	19	20	20
Niedźwiedzica	12	13	14	16	18	19
Olszyniec	17	23	24	28	27	25
Rzeczka	27	26	21	20	23	25
Walim	261	270	262	271	279	288
Zagórze Śląskie	43	42	39	40	42	41

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Razem Gmina	571	603	580	604	620	630

Źródło: Dane GUS

Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie poszczególnych sołectw

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie powyższych danych, przeanalizowano sytuację na terenie sołectw, zestawiając średnie charakteryzujące poszczególne jednostki osadnicze z wartością przeciętną dla gminy Walim.

Tabela 22. Wskaźniki gospodarcze – podmioty prowadzące działalność gospodarczą

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 6 lat
Glinno	2,58	-37,50%
Jugowice	9,39	3,64%
Dziećmorowice	12,91	10,29%
Michałkowa	15,38	66,67%
Niedźwiedzica	8,37	58,33%
Olszyniec	13,02	47,06%
Rzeczką	18,66	-7,41%
Walim	11,72	10,34%
Zagórze Śląskie	9,86	-4,65%
Średnia dla gminy	11,41	10,33%

Legenda:

wartość gorsza niż średnia dla gminy	wartość lepsza niż średnia dla gminy
---	---

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa tabela przedstawia wskaźniki gospodarcze, opierające się na liczbie podmiotów gospodarczych, funkcjonujących w poszczególnych sołectwach. Biorąc pod uwagę tę sferę należy zauważyć, że najgorzej sytuacja przedstawia się w sołectwie Glinno, Jugowice oraz w Zagórzu Śląskim, gdzie obydwie analizowane wskaźniki przyjęły wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy. Najlepiej z kolei wygląda sytuacja w sołectwie Michałkowa i Walim, gdzie obydwie wskaźniki przyjmowały wyższe wartości, niż przeciętny wynik dla gminy, co zdecydowało o ich zaznaczeniu kolorem zielonym.

3.3. Sfera środowiskowa

Dane na temat stanu środowiska w poszczególnych sołectwach nie są dostępne, dlatego pod uwagę wzięto dane charakterystyczne dla całej gminy Walim. W zakresie sfery środowiskowej przeanalizowano stan jednolitych części wód powierzchniowych oraz zanieczyszczenia powietrza.

Obszar gminy Walim należy w całości do zlewni Bystrzycy. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska rzeka pod względem czystości, charakteryzuje się złym stanem, co zdecydowało o stwierdzeniu stanu kryzysowego na terenie wszystkich sołectw. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku zanieczyszczenia powietrza. Na terenie gminy Walim odnotowano przekroczenia rocznego poziomu docelowego B(a)P.

Tabela 23. Wskaźniki środowiskowe – stan jakości powietrza i jednolitych części wód powierzchniowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obszary z przekroczonym poziomem docelowym B(a)P rok	Stan JCWP na terenie Gminy
Glinno	TAK	ZŁY
Jugowice	TAK	ZŁY
Dzieńmorowice	TAK	ZŁY
Michałkowa	TAK	ZŁY
Niedźwiedzica	TAK	ZŁY
Olszyniec	TAK	ZŁY
Rzeczka	TAK	ZŁY
Walim	TAK	ZŁY
Zagórze Śląskie	TAK	ZŁY

Legenda:

wartość gorsza niż średnia dla gminy	wartość lepsza niż średnia dla gminy
---	---

Źródło: Opracowanie własne

3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na terenie gminy Walim zasadniczym problemem jest niedostateczne wyposażenie mieszkańców w infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną. Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Urząd Gminy w Walimiu, dostęp do wodociągu mają jedynie mieszkańcy sołectwa Walim, Dziećmorowice, Jugowice oraz Zagórze Śląskie. Dostęp do kanalizacji zapewniony jest natomiast jedynie mieszkańcom Walimia, Dziećmorowic oraz sołectwa Jugowice.

W przypadku publicznej infrastruktury sportu i umożliwiającej prowadzenie zajęć aktywizujących, brak dostępu charakteryzuje jedynie sołectwo Michałkowa oraz Rzeczką.

Tabela 24. Infrastruktura na terenie gminy Walim w podziale na sołectwa

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym istnieje publiczna infrastruktura sportu	Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym funkcjonuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących	Liczba osób posiadających dostęp do kanalizacji	Liczba osób posiadających dostęp do wodociągu
Glinno	TAK	TAK	0	0
Jugowice	TAK	TAK	304	425
Dziećmorowice	TAK	TAK	1162	1162
Michałkowa	NIE	NIE	0	0
Niedźwiedzica	TAK	TAK	0	0
Olszyniec	TAK	TAK	0	58
Rzeczką	NIE	NIE	0	0
Walim	TAK	TAK	2089	1475
Zagórze Śląskie	TAK	TAK	0	208
RAZEM GMINA	-	-	3555	3327

Źródło: Dane UG Walim

Na podstawie powyższych danych przeanalizowano sytuację na terenie sołectw, zestawiając średnie charakteryzujące poszczególne jednostki osadnicze z wartością przeciętną dla gminy Walim.

Tabela 25. Wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny – dostęp do infrastruktury

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym brak publicznej infrastruktury sportu	Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym funkcjonuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących	Udział osób korzystających z kanalizacji w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze
Glinno	TAK	TAK	0,00%	0,00%
Jugowice	TAK	TAK	50,00%	70,00%
Dzieńmorowice	TAK	TAK	100,00%	100,00%
Michałkowa	NIE	NIE	0,00%	0,00%
Niedźwiedzica	TAK	TAK	0,00%	0,00%
Olszyniec	TAK	TAK	0,00%	30,00%
Rzeczka	NIE	NIE	0,00%	0,00%
Walim	TAK	TAK	85,00%	60,00%
Zagórze Śląskie	TAK	TAK	0,00%	50,00%
Średnia dla gminy	-	-	64,40%	60,28%

Legenda:

wartość gorsza niż średnia dla gminy	wartość lepsza niż średnia dla gminy
--------------------------------------	--------------------------------------

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie ze wskaźnikami przedstawionymi w powyższej tabeli, w najgorszym stanie pod względem sfery przestrzenno-funkcjonalnej znajduje się sołectwo Michałkowa oraz Rzeczka, gdzie wszystkie z analizowanych wskaźników przyjęły wartości niekorzystne. Najlepiej sytuacja wygląda natomiast na terenie sołectwa Jugowice, Dzieńmorowice oraz Walim, co zadecydowało o zaznaczeniu wszystkich analizowanych wskaźników kolorem zielonym.

3.5. Sfera techniczna

Na terenie gminy Walim występuje wiele obiektów poniemieckich oraz po byłych zakładach Inniarskich. Ze względu na swoją bogatą historią na terenie gminy zlokalizowanych jest również wiele obiektów zabytkowych. Duża część z nich znajduje się w bardzo złym stanie technicznym. Co więcej zgodnie z *Planem Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla 15 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej* na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej, a zatem również na terenie gminy Walim zidentyfikowano następujące problemy

- dominację przestarzałego systemu grzewczego,
- zły stan komunalnych zasobów mieszkaniowych.

Powyższe uwarunkowania zdecydowały o tym, że na terenie wszystkich sołectw zidentyfikowano stan kryzysowy w sferze technicznej.

Tabela 26. Wskaźnik techniczny – stan techniczny obiektów na terenie sołectw

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na terenie miejscowości występują obiekty znajdujące się w złym stanie technicznym
Glinno	TAK
Jugowice	TAK
Dzieńmorowice	TAK
Michałkowa	TAK
Niedźwiedzica	TAK
Olszynec	TAK
Rzeczka	TAK
Walim	TAK
Zagórze Śląskie	TAK

Legenda:

wartość gorsza niż średnia dla gminy	wartość lepsza niż średnia dla gminy
---	---

Źródło: Opracowanie własne

3.6. Podsumowanie wskaźników

W tym podrozdziale zaprezentowano zbiorcze zestawienie wszystkich analizowanych wskaźników. Zgodnie z niżej zamieszczoną tabelą, najmniej korzystnie przedstawia się sytuacja w sołectwie Walim, gdzie łączna zidentyfikowana liczba negatywnych wskaźników to 14 z 20 wziętych pod uwagę wartości. Wszystkie wskaźniki w sferze społecznej przyjmują wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy. Na terenie sołectwa odnotowano także dodatkowo problemy w sferze środowiskowej i technicznej.

Tabela 27. Zbiorcze zestawienie wszystkich analizowanych wskaźników

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna											Sfera gospodarcza		Sfera środowiskowa		Sfera infrastrukturalna				Sfera techniczna
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 6 lat	Obszary z przekroczonym poziomem docelowym B(a)P rok	Stan JCWP na terenie Gminy	Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jednych brak publicznej infrastruktury sportu	Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jednych funkcjonuje publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących	Udział osób korzystających z kanalizacji w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Na terenie miejscowości występują obiekty znajdujące się w złym stanie technicznym
Glinno	21,65%	16,56%	36,21%	4,12%	55,56%	2,06%	0,52%	1,55%	0,52%	0,00%	0,00%	2,58	-37,50%	TAK	ZŁY	TAK	TAK	0,00%	0,00%	TAK
Jugowice	16,47%	20,10%	25,97%	5,44%	34,43%	4,28%	1,81%	2,80%	0,66%	0,16%	0,00%	9,39	3,64%	TAK	ZŁY	TAK	TAK	50,00%	70,00%	TAK
Dzieńmorowice	15,49%	17,47%	23,11%	2,75%	29,06%	2,15%	1,55%	1,55%	0,69%	0,34%	0,00%	12,91	10,29%	TAK	ZŁY	TAK	TAK	100,00%	100,00%	TAK
Michałkowa	11,54%	8,46%	14,42%	0,77%	45,45%	0,77%	0,77%	0,77%	0,77%	0,00%	0,00%	15,38	66,67%	TAK	ZŁY	NIE	NIE	0,00%	0,00%	TAK
Niedzwiedzica	7,93%	22,47%	11,39%	1,76%	45,10%	1,32%	1,32%	0,88%	0,88%	0,00%	0,44%	8,37	58,33%	TAK	ZŁY	TAK	TAK	0,00%	0,00%	TAK
Olszyniec	13,02%	16,75%	19,08%	6,25%	47,22%	4,69%	4,17%	3,13%	3,13%	1,04%	0,00%	13,02	47,06%	TAK	ZŁY	TAK	TAK	0,00%	30,00%	TAK
Rzeczka	11,94%	17,16%	16,84%	1,49%	30,43%	0,75%	0,75%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	18,66	-7,41%	TAK	ZŁY	NIE	NIE	0,00%	0,00%	TAK
Walim	19,49%	17,41%	30,68%	6,47%	32,94%	4,96%	2,16%	3,38%	1,95%	0,85%	0,12%	11,72	10,34%	TAK	ZŁY	TAK	TAK	85,00%	60,00%	TAK
Zagórze Śląskie	14,42%	16,99%	21,66%	0,72%	13,92%	0,48%	0,72%	0,48%	0,00%	0,00%	0,00%	9,66	-4,65%	TAK	ZŁY	TAK	TAK	0,00%	50,00%	TAK
Średnia dla gminy	16,94%	17,92%	26,00%	4,60%	32,86%	3,50%	1,79%	2,39%	1,27%	0,51%	0,07%	11,41	10,33%	-	-	-	-	64,40%	60,28%	-

Legenda:

wartość gorsza niż średnia dla gminy	wartość lepsza niż średnia dla gminy
--------------------------------------	--------------------------------------

Źródło: Opracowanie własne

4. Wyniki badania ankietowego

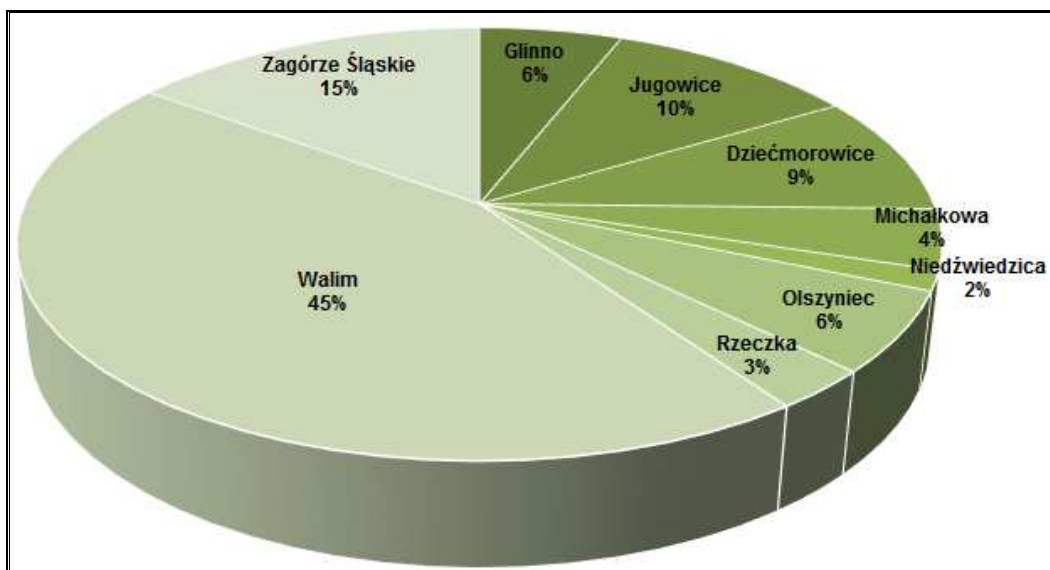
Prace nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie Programu opierają się na współpracy z różnymi grupami interesariuszy. Należy tu wymienić przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji, lokalnych przedsiębiorców oraz innych użytkowników, będących w zasięgu bezpośredniego zainteresowania. W celu prawidłowego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji poproszono interesariuszy o wypełnienie ankiet, celem właściwego określenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego. Wyniki badania ankietowego stanowią uzupełnienie rezultatów diagnozy przeprowadzonej w odniesieniu do poszczególnych sołectw na terenie gminy Walim.

Rozdysponowana ankieta składała się z 5 pytań, które odnosiły się do problemów w poszczególnych sferach oraz działań, jakie należałoby podjąć, aby zwalczyć te problemy. Udział w badaniu ankietowym wzięło 39 mieszkańców gminy Walim. Poniżej zaprezentowano wyniki badania ankietowego.

WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

Pytanie nr 1: Które obszary Gminy według Pana/Pani charakteryzują się największą kumulacją problemów społeczno-gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych i kulturowych?

Wykres 4. Wyniki badania ankietowego – obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych

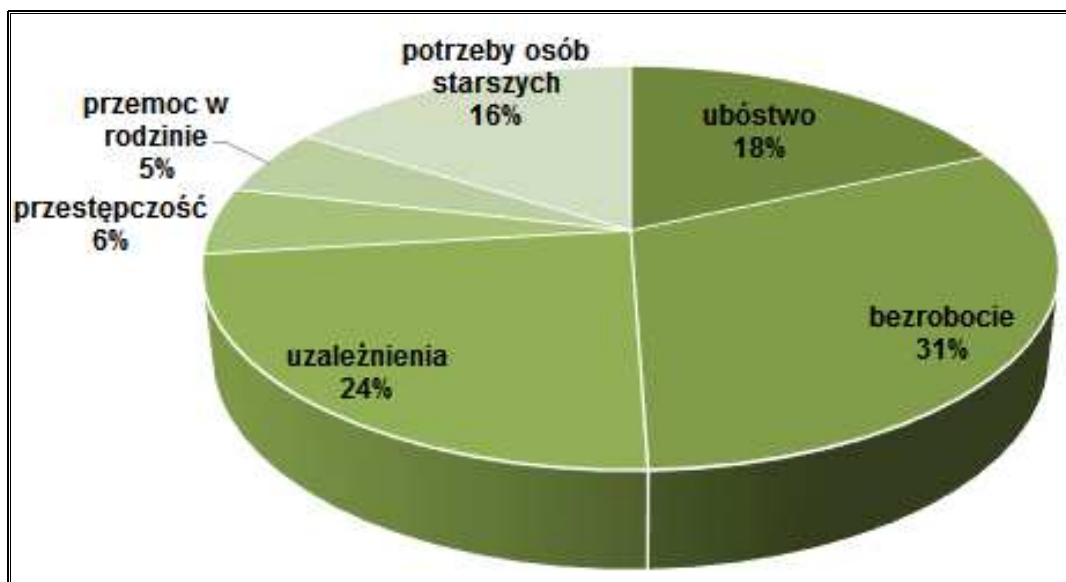
Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z odpowiedziami wskazanymi przez ankietowanych, obszarem o największej koncentracji zjawisk kryzysowych jest sołectwo Walim. Taką odpowiedź wskazało 45%

odpowiadających. Zgodnie z odpowiedziami udzielonymi przez respondentów, najmniejszą skalą zjawisk kryzysowych charakteryzuje się natomiast sołectwo Niedźwiedzica (2% udzielonych odpowiedzi).

Pytanie nr 2: Które z problemów sfery społeczno-gospodarczej uważa Pan/Pani za największe na wskazanym powyżej obszarze?

Wykres 5. Wyniki badania ankietowego – problemy w sferze społeczno-gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne

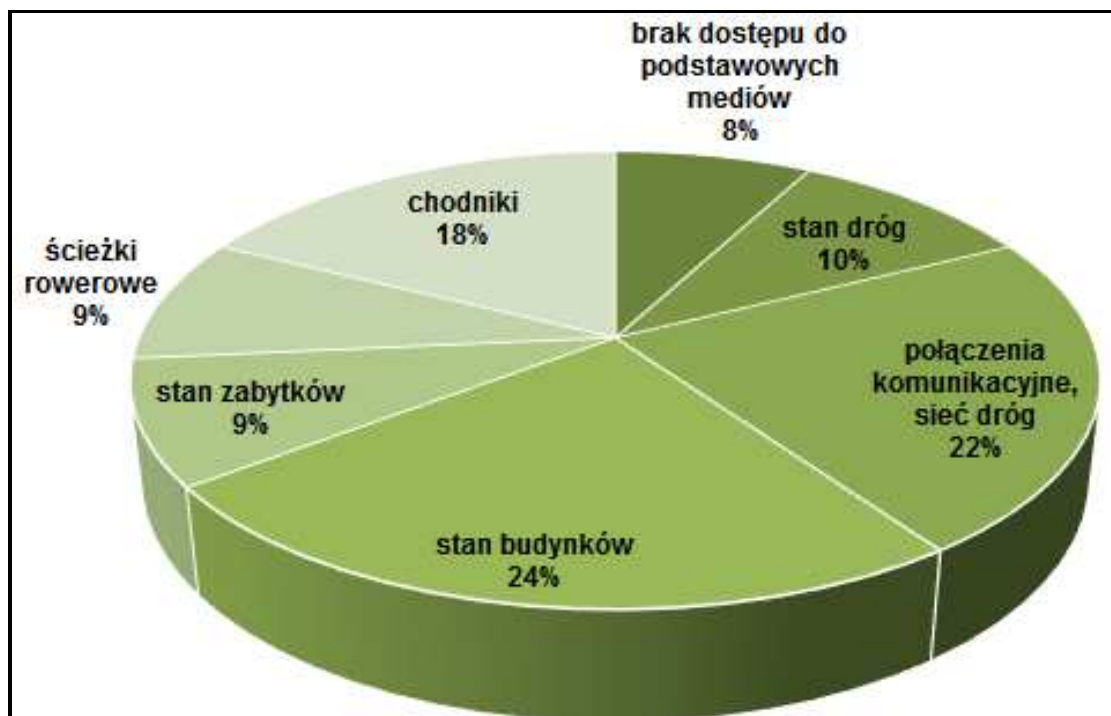
W drugim pytaniu, poproszono ankietowanych o wskazanie, które z problemów sfery społeczno-gospodarczej uważają za największe. Zgodnie z wynikami zaprezentowanymi na powyższym wykresie, największymi problemami występującymi na terenie gminy Walim w sferze społeczno-gospodarczej są bezrobocie (31% udzielonych odpowiedzi), uzależnienia (24% odpowiedzi), ubóstwo (18%) oraz niedostateczne zaspokojenie potrzeb osób starszych (16%).

W ramach pytania nr 2 zadano również dodatkowe pytanie otwarte, aby dowiedzieć się, jakie według mieszkańców działania należy podjąć, by rozwiązać powyższe problemy. Mieszkańcy wskazali następujące odpowiedzi:

- aktywizacja grup wykluczonych społecznie;
- poprawa dostępności komunikacji publicznej;
- stworzenie nowych miejsc pracy;
- poprawa systemu opieki społecznej;
- działania na rzecz osób uzależnionych;
- stworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

Pytanie nr 3: Które z problemów sfery infrastrukturalno-technicznej uważa Pan/Pani za najistotniejsze na wskazanym powyżej obszarze?

Wykres 6. Wyniki badania ankietowego – problemy w sferze infrastrukturalno-technicznej

Źródło: Opracowanie własne

Interesariuszy z terenu gminy Walim poproszono również o wskazanie najistotniejszych problemów w sferze infrastrukturalno - technicznej. Zgodnie z wynikami badania ankietowego, najważniejsze problemy to: zły stan budynków (24% odpowiedzi), niedostateczne połączenie komunikacyjne (22% odpowiedzi), a także niedostatecznie rozbudowana sieć chodników na terenie gminy.

Według respondentów, aby rozwiązać wyżej wskazane problemy należy:

- inwestować w infrastrukturę drogową i okołodrogową;
- zwiększyć liczbę połączeń komunikacji publicznej;
- poprawić stan budynków na terenie gminy;
- rozbudować sieć kanalizacyjną i wodociągową;
- odnowić tereny po byłych zakładach Inniarskich.

Pytanie nr 4: Które z problemów sfery kulturalnej uważa Pan/Pani za najistotniejsze na wskazanym powyżej obszarze?

Wykres 7. Wyniki badania ankietowego – problemy w sferze kulturalnej

Źródło: Opracowanie własne

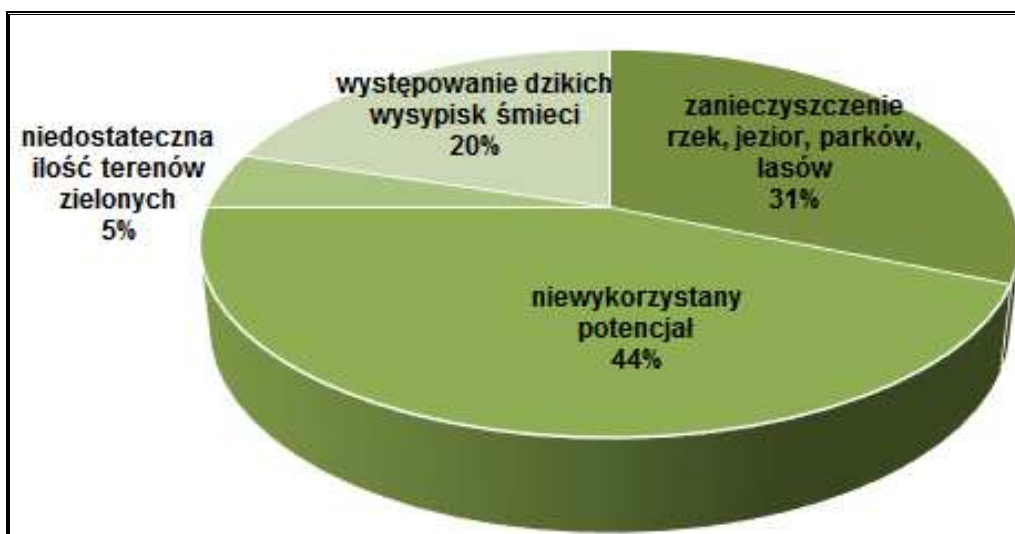
W pytaniu nr 4 zapytano mieszkańców gminy Walim o najistotniejsze problemy jakie występują w sferze kulturalnej. Wśród odpowiedzi najczęściej wskazywano nieodpowiednie zagospodarowanie wolnego czasu młodzieży – 46%, niedostateczną ofertę kulturalną (29%) oraz niewystarczającą działalność kół zainteresowań/świetlic wiejskich – 25%.

Ankietowanych zapytano również o działania, jakie według nich należy podjąć, aby zwalczyć wyżej wskazane problemy. Wśród odpowiedzi wymieniono:

- aktywizację grup wykluczonych społecznie;
- zatrudnienie animatorów kultury z pasją;
- poszerzenie oferty skierowanej do młodych ludzi;
- więcej imprez kulturalnych;
- poszerzenie oferty turystycznej.

Pytanie nr 5: Które z problemów sfery przyrodniczej uważa Pan/Pani za najistotniejsze na wskazanym powyżej obszarze?

Wykres 8. Wyniki badania ankietowego – problemy w sferze przyrodniczej

Źródło: Opracowanie własne

W ostatnim pytaniu poproszono respondentów o wskazanie, jakie najistotniejsze problemy w sferze środowiskowej charakteryzują gminę Walim. Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami, największym problemem jest niewykorzystany potencjał gminy. Odpowiedzi tej udzieliło 44% ankietowanych. Następnym problemem jest zanieczyszczenie rzek, jezior i lasów – 31%. W dalszej kolejności wymieniono występowanie dzikich wysypisk śmieci, a tylko 5% odpowiadających zwróciło uwagę na niedostateczną ilość terenów zielonych.

Interesariuszy biorących udział w badaniu ankietowym poproszono również o wskazanie działań, jakie należy podjąć, by rozwiązać problemy środowiskowe. Wśród rozwiązań zaproponowano:

- lepsze wykorzystanie potencjału gminy;
- Instalację odnawialnych źródeł energii;
- surowsze kary dla osób zanieczyszczających środowisko;
- przygotowanie terenów zielonych dla turystów;
- odświeżenie zaniedbanych atrakcji gminy;
- likwidację dzikich wysypisk śmieci;
- kontrolę szamb, które są często nieszczelne i zbyt rzadko opróżniane;
- kontrolę zagospodarowania odpadów komunalnych;
- zwiększenie świadomości mieszkańców odnośnie ochrony środowiska naturalnego;
- lepszą promocję gminy.

5. Obszar zdegradowany gminy

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, za obszar zdegradowany można uznać obszar, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Na podstawie dostępnych danych statystycznych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i techniczno-infrastrukturalnej dokonano diagnozy zjawisk kryzysowych, które występują na terenie gminy, w podziale na poszczególne sołectwa. Wnioski płynące z diagnozy, jako obszar zdegradowany każdą uznać sołectwo Walim, gdzie łączna zidentyfikowana liczba negatywnych wskaźników to 14 z 20 wziętych pod uwagę wartości. Wszystkie wskaźniki w sferze społecznej przyjmują wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy. Na terenie sołectwa odnotowano także dodatkowo problemy w sferze środowiskowej i technicznej. Podczas wyboru obszaru zdegradowanego pod uwagę wzięto także wyniki badania ankietowego, zgodnie z którym obszarem o największej koncentracji zjawisk kryzysowych jest sołectwo Walim. Taką odpowiedź wskazało 45% odpowiadających.

Zgodnie z powyższym za obszar zdegradowany uznano sołectwo Walim.

6. Obszar rewitalizacji gminy

Obszar rewitalizacji w myśl ustawy o rewitalizacji oznacza całość lub część obszaru, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk natury społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Po wyznaczeniu obszarów zdegradowanych występujących na terenie gminy, dokonano wstępnego zdefiniowania obszarów, które podlegać będą rewitalizacji w celu zminimalizowania wpływu występujących na ich terenie problemów. W przypadku gminy wiejskiej Walim, obszar rewitalizacji obejmuje część wyznaczonego obszaru zdegradowanego, tj. sołectwa Walim.

Poniższa tabela przedstawia udział osób i powierzchni w poszczególnych sołectwach gminy Walim.

Tabela 28. Liczba osób i powierzchnia poszczególnych sołectw na terenie gminy Walim

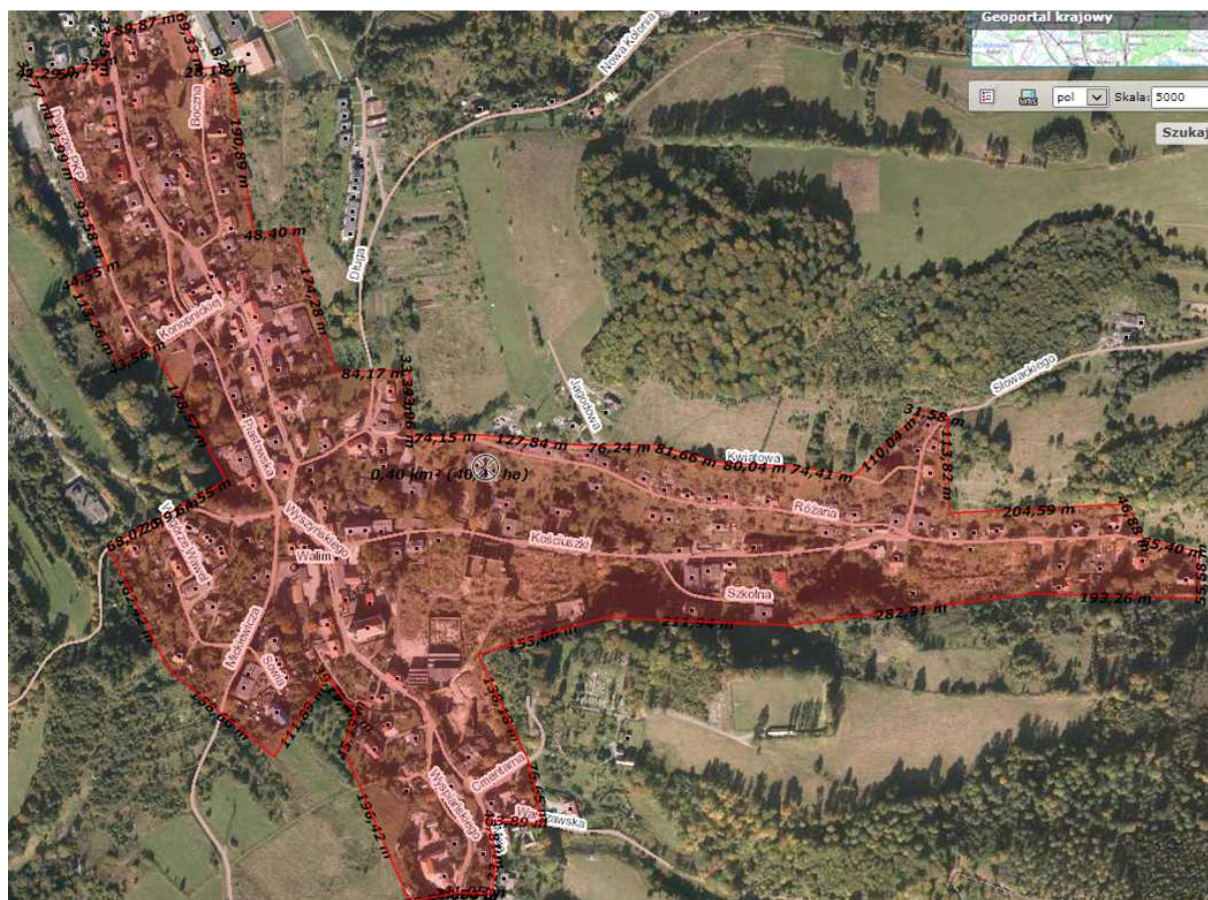
WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba ludności	Udział ludności	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni
Glinno	194	3,51%	779	10,02%
Jugowice	607	11,00%	975	12,54%
Dzieńmorowice	1162	21,05%	1 643	21,13%
Michałkowa	130	2,36%	738	9,49%
Niedźwiedzica	227	4,11%	467	6,01%
Olszyniec	192	3,48%	401	5,16%
Rzeczka	134	2,43%	940	12,09%
Walim	2458	44,53%	929	11,95%
Zagórze Śląskie	416	7,54%	903	11,61%
RAZEM GMINA	5520	100,00%	7 775	100,00%

Źródło: Opracowanie własne

Tak jak wcześniej wskazano, jako obszar zdegradowany wytypowano sołectwo Walim. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, wyznaczony obszar przewidziany do rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i obejmować więcej niż 30% mieszkańców gminy. Analizując powyższe zestawienie należy zauważyć, że całe sołectwo Walim nie może zostać uznane jako obszar wyznaczony do rewitalizacji, ponieważ liczba ludności przekracza kryterium ustawowe. Dlatego też obszar rewitalizacji ograniczono do ścisłego centrum Walimia, co przedstawiono na poniższym rysunku. Łączna liczba mieszkańców tego obszaru wynosi około 1 470 osób (tj. około 26,63% mieszkańców całej gminy Walim) oraz około 50 ha (tj. około 0,64% powierzchni terenu całej gminy Walim).

Zatem obszar ten można uznać za obszar rewitalizacji, ponieważ spełnia kryteria ustawowe tj. nie przekracza 20% powierzchni gminy oraz 30% mieszkańców gminy, ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego oraz gmina zamierza prowadzić rewitalizację na tym obszarze.

Rysunek 2. Obszar sołectwa Walim wyznaczony do rewitalizacji

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

7. Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności na terenie Gminy Walim, powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego w latach 2009-2014	5
Tabela 2. Ludność Gminy Walim w podziale na grupy społeczno – ekonomiczne w latach 2009–2014	6
Tabela 3. Ruch naturalny ludności na terenie Gminy Walim w latach 2009–2014	6
Tabela 4. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie gminy Walim oraz w województwie dolnośląskim w latach 2013-2015	7
Tabela 5. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Publicznym Gimnazjum w Zespole Szkół im. Polskich Noblistów w Walimiu oraz w województwie dolnośląskim w latach 2013-2015	8
Tabela 6. Liczba gospodarstw domowych i osób w gospodarstwach domowych, objętych pomocą społeczną wg kryterium dochodowego	9
Tabela 7. Pomoc społeczna w Gminie Walim w 2015 roku	10
Tabela 8. Zakres pomocy udzielonej przez GKRPA w 2015 roku	10
Tabela 9. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Walim na tle powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego w latach 2009–2014	11
Tabela 10. Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Walim	12
Tabela 11. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Walim, powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego	15
Tabela 12. Turystyczne obiekty noclegowe na terenie gminy Walim, powiatu wałbrzyskiego i województwa dolnośląskiego w latach 2009–2014	17
Tabela 13. Wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego JCWP na terenie gminy Walim	19
Tabela 14. Obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, tlenku węgla oraz poziomów docelowych B(a)P i ozonu w strefie dolnośląskiej w 2011 r.	20
Tabela 15. Wyposażenie Gminy Walim w sieć wodno – kanalizacyjną oraz gazociąg w latach 2009–2014	21
Tabela 16. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w gminie Walim, powiecie wałbrzyskim oraz województwie dolnośląskim	22
Tabela 17. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Walim, z uwzględnieniem poszczególnych grup wiekowych	26
Tabela 18. Wskaźniki społeczne – grupy ekonomiczne ludności	27
Tabela 19. Problemy społeczne w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Walim	29
Tabela 20. Wskaźniki społeczne – beneficjenci pomocy społecznej	30
Tabela 21. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Walim w podziale na sołectwa w latach 2009-2014	31
Tabela 22. Wskaźniki gospodarcze – podmioty prowadzące działalność gospodarczą	32
Tabela 23. Wskaźniki środowiskowe – stan jakości powietrza i jednolitych części wód powierzchniowych	33
Tabela 24. Infrastruktura na terenie gminy Walim w podziale na sołectwa	34
Tabela 25. Wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny – dostęp do infrastruktury	35
Tabela 26. Wskaźnik techniczny – stan techniczny obiektów na terenie sołectw	36
Tabela 27. Zbiorcze zestawienie wszystkich analizowanych wskaźników	37
Tabela 28. Liczba osób i powierzchnia poszczególnych sołectw na terenie gminy Walim	44

8. Spis rysunków

Rysunek 1. Podział gminy Walim na sołectwa	25
Rysunek 2. Obszar sołectwa Walim wyznaczony do rewitalizacji	45

9. Spis wykresów

Wykres 1. Podmioty wg sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Walim w 2014 roku	16
Wykres 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Walim	28
Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie poszczególnych sołectw	32
Wykres 4. Wyniki badania ankietowego – obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych	38
Wykres 5. Wyniki badania ankietowego – problemy w sferze społeczno-gospodarczej	39
Wykres 6. Wyniki badania ankietowego – problemy w sferze infrastrukturalno-technicznej ..	40
Wykres 7. Wyniki badania ankietowego – problemy w sferze kulturalnej	41
Wykres 8. Wyniki badania ankietowego – problemy w sferze przyrodniczej	42